

Asia: VN/1169/2024

Lausuntopyyntö luonnoksesta hallituksen esitykseksi laeiksi vuoden 2025 tuloveroasteikosta, tuloverolain muuttamisesta ja väliaikaisesta muuttamisesta sekä eräiden muiden verolakien muuttamisesta

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Keskuskauppakamari kiittää mahdollisuudesta lausua asiassa ja esittää lausuntonaan seuraavaa.

Ansiotuloveroperusteiden indeksitarkistus ja marginaaliveroprosenttien muutos

Esityksessä ehdotetaan valtionverotuksessa sovellettavan progressiivisen ansiotulon tuloveroasteikon muita kuin kahta ylintä tulo rajaa korotettavaksi noin 3,4 %:lla indeksitarkistuksen vuoksi.

Indeksitarkistusta ei kuitenkaan tehtäisi asteikon kahteen ylimpään tulo rajaan. Hallitusohjelman mukaan ansiotuloveroperusteisiin tehtäisiin vuosittain indeksitarkistus kaikilla tulotasoilla. Hallitus kuitenkin päätti kevään kehysriihessä osana julkisen talouden lisäsopeutustoimia, että indeksitarkistus jätetään vuonna 2025 tekemättä valtion tuloveroasteikon kahden ylimmän tuloluokan osalta. Indeksitarkistuksen alimitoitus kahden ylimmän tuloluokan osalta kasvattaa verotuloja yhteensä

noin 55 miljoonalla eurolla suhteessa siihen, että indeksitarkistus tehtäisiin täysimääräisenä kaikkiin tuloluokkiin.

Keskuskauppakamari katsoo, että työn verotuksen kiristymisen estämiseksi inflaatiotarkistukset tulisi jatkossa ulottaa myös kahteen ylimpään tuloluokkaan.

Osana ansiotulovähennyksen korvaamista työtulovähennyksellä ehdotetaan ansiotuloveroasteikon kahta ylintä marginaaliveroprosenttia muutettavaksi siten, että tuloveroasteikon

toiseksi ylimmän tuloluokan marginaaliveroprosenttia alennettaisiin 0,5 prosenttiyksiköllä ja vastaavasti korotettaisiin ylimmän tuloluokan marginaaliveroprosenttia 0,5 prosenttiyksiköllä. Verokantamuutoksia on perusteltu muutoksen neutraalisuudella sekä verovelvollisten että julkisen talouden näkökulmasta.

Keskuskaupakamari kuitenkin kiinnittää huomiota siihen, että muutoksen myötä toiseksi ylimmän ja ylimmän tuloveroluokan eli ns. solidaarisuusveroluokan verokantojen ero nousee solidaarisuusveron 2 prosenttiyksikköä korkeammaksi 3 prosenttiyksiköksi (41,5 % ja 44,5 %).

Kotitalousvähennys

Kotitalousvähennystä ehdotetaan supistettavaksi noin 100 miljoonalla eurolla hallituksen kehysriihessä tekemän päätöksen mukaisesti. Muutos ehdotetaan toteutettavaksi siten, että vähennyksen enimmäismäärää ja korvausprosentteja alennettaisiin sekä omavastuuosuutta korotettaisiin. Enimmäismääräksi ehdotetaan 1 600 euroa (nykyisin: 2 250 euroa), korvausprosentteiksi työkorvauksissa 35 % (40 %) ja palkoissa 13 % (15 %) sekä omavastuuosuudeksi 150 euroa (100 euroa). Samalla voimassaolevan lainsäädännön mukaisesti kotitalous-, hoiva- ja hoitotyötä sekä fysio- ja toimintaterapiaa koskeva korotettu kotitalousvähennys päättyy vuoden 2024 loppuun.

Keskuskaupakamari pitää periaatteessa tarkoituksenmukaisena, että valtiontalouden vaikeassa tilanteessa verotuottoja kerätään myös veropohjaa tiivistämällä. Kuitenkin kotitalousvähennyksen supistaminen todennäköisesti vähentää kotitalousvähennyksen käyttöä nykyisestä ja sillä on siten haitallisia dynaamisia vaikutuksia yritysten toimintaan ja voitollisuuteen ja tätä kautta yritysten maksamien verojen määrään. Lisäksi supistaminen voi lisätä harmaan talouden riskiä. Vaikka näiden haittavaikutusten ei esityksessä ole arvioitu olevan kokonaisuutena merkittäviä, voi muutoksella olla yksittäisten toimialojen (kuten siivous) ja yritysten toiminnan kannalta huomattava merkitys. Keskuskaupakamari katsoo myös, että jatkuvat muutokset kotitalousvähennykseen ovat omiaan heikentämään yritysten toimintaedellytyksiä ja toimintaympäristön ennustettavuutta.

Työsuhdeautojen verokannusteet

Täyssähköisten työsuhdeautojen verokannusteen jatkaminen on perusteltu toimenpide, sillä sen on todettu lisäävän huomattavasti sähköautojen suosiota työsuhdeautokannassa. Työsuhdeauton valinnassa 170 euroa/kk suuruinen verotusarvosta tehtävä vähennys tasaa merkittävästi sähköautojen polttomoottoriautoja kalliimman hinnan vaikutusta palkansaajan verotukseen.

Keskimääräisen uuden täyssähköauton hankintahinta oli vuonna 2023 noin 56 400 euroa ja bensiiniauton noin 32 000 euroa. Verokannuste tasoittaa osan hintaerosta sähkö- ja bensiiniauton verotusarvossa ja alentaa siten merkittävästi kynnystä valita sähkökäyttöinen työsuhdeauto.

Kannusteen vaikutukset verotuloihin jäävät maltillisiksi, sillä suurimmalla osalla työsuhdeauton haltijoista työsuhdeauto on osa kokonaispalkkaa, jolloin rahapalkan määrä nousee auton verotusarvon laskiessa. Myös yhteisöverotuottojen aleneminen on maltillista kannusteella hankittavien uusien sähköautojen määrään suhteutettuna. Kannusteen vaikutuksesta täyssähköisten työsuhdeautojen ensirekisteröinneistä on kasvanut jo noin 40 %:iin. Autoalan elinkeinojärjestöjen arvioiden mukaan täyssähköisten työsuhdeautojen verokannusteen jatkaminen lisäisi sähköautojen määrää autokannassa noin 40 000 autolla vuosien 2024–2030 aikana. Kannusteen sähköistymistä lisäävä vaikutus on merkittävä, sillä sähköautojen kysynnän kasvu on korkotason nousun, talouden taantuman ja polttoaineiden hintojen alenemisen takia viime vuosina hidastunut.

Verokannusteen tavoitteena on lisätä sähköautojen osuutta autokannassa. Työsuhdeautojen kierto on nopeaa, sillä työsuhdeautokäytöstä auto siirtyy yleensä 3–5 vuoden iässä kuluttajamarkkinaan käytettynä ja uuteen autoon nähden edullisena autonä. Jotta verokannuste toisi mahdollisimman paljon vähän käytettyjä sähköautoja autokantaan, verokannuste olisi tarkoituksenmukaista rajata vain uutena käyttöön otettaviin sähköautoihin siten, että samaan autoon voisi saada verokannusteen enimmillään esimerkiksi 30 tai 36 kuukauden ajaksi. Tämä nopeuttaisi työsuhdeautokannan kiertoa, kun työsuhdeautoilijan olisi perusteltua vaihtaa vähintään 2,5–3 vuoden välein autonsa uuteen täyssähköautoon säilyttääkseen verokannusteen. Muutos ei lisäisi työnantajien kustannuksia, sillä leasingkauden pituus on tavallisestikin noin kolme vuotta.

Vuosina 2021–2025 työnantajan kustantama lataussähkö työpaikalla ja julkisissa latauspisteissä on vapautettu luontoisedun verotuksesta. Hallituksen esityksessä ei esitetä jatkoa lataussähkön verovapaudelle.

Keskuskauppakamari esittää, että työnantajan työpaikalla tarjoaman lataussähkön verovapautta jatkettaisiin, sillä lataussähkön muuttuminen verolliseksi eduksi lisäisi huomattavasti palkkahallinnon kustannuksia ja vähentäisi lataushybrideillä sähköllä ajon osuutta. Jatkossa työpaikalla ladatun sähkömäärää jouduttaisiin joko seuraamaan käyttäjäkohtaisesti tai lataukselle jouduttaisiin asettamaan kuukausikohtainen keskihinta, joka kohtelisi epäoikeudenmukaisesti työntekijöitä, jotka lataavat autoaan työpaikalla harvoin. Verovapaus on koskenut myös työntekijän oman ladattavan auton lataamista, ja se on toiminut tehokkaana kannusteena erityisesti ladattavien hybridien säännölliselle lataamiselle. Lataushybrideillä on mahdollista tyypillisesti ajaa 30–90 km sähköllä, jos autoa ladataan säännöllisesti. Lataushybrideillä ladatun sähkömäärä on pieni, sillä akkujen teho on selvästi täyssähköautoja alempi. Välilataus työpaikalla on monella lataushybridin käyttäjällä mahdollistanut selvästi pidemmän ajon sähköllä. Mikäli lataussähköstä muodostuisi verotettavaa tuloa, monet työntekijät eivät hallinnollisen taakan ja veroseuraamusten takia enää lataisi lataushybridiään työpaikalla, jolloin auton polttoaineenkulutus kasvaisi ja sähköllä ajon osuus pienenesi.

Työnantajan maksamien muuttokulujen ja eräiden muiden maahanmuuttoon liittyen kulujen verovapaus

Esityksessä ehdotetaan, että työnantajan työntekijälle maksamat muutto- ja siihen liittyvät matkustamiskustannukset olisivat työntekijälle kokonaan verovapaita etuuksia aina, kun muutto tapahtuu työpaikan sijainnin vuoksi nykyisen 50 prosentin sijaan. Työnantaja voisi korvata verovapaasti myös työntekijän perheenjäsenen vastaavat kustannukset.

Keskuskauppakamari pitää ehdotusta hyvin perusteltuna. Nykyisin kustannusten korvaaminen kokonaan verovapaasti ei ole mahdollista tilanteessa, jossa työntekijä on solminut työsopimuksen suoraan suomalaisen työnantajan kanssa tai komennus tapahtuu työntekijän aloitteesta. Jatkossa Suomeen muuttava työntekijä saisi samat verovapaat etuudet kuin Suomesta ulkomaille muuttava työntekijä. Lisäksi jatkossa myös kotimaisissa työskentelypaikan sijainnista johtuvissa muutoissa voitaisiin muutto- ja siihen liittyvät matkustamiskustannukset voitaisiin kustantaa kokonaan verovapaasti nykyisen 50 prosentin sijaan.

Lisäksi esityksessä ehdotetaan, että työnantaja voisi korvata nykyistä laajemmin verovapaasti viranomaisrekisteröinneistä ja niiden hoitamiseksi ulkopuoliselta palveluntarjoajalta ostetuista palveluista syntyneitä kuluja sekä työntekijälle että tämän perheenjäsenille. Lisäksi ehdotetaan lakiin kirjattavaksi, että työnantajan kustantama kulttuuri-, kieli- ja muu vastaava valmennus olisi työntekijälle verovapaa etuus rajat ylittävän työskentelyn tilanteissa.

Keskuskauppakamari pitää näitä ehdotuksia perusteltuina, mutta katsoo, että työnantajan kustantama kulttuuri-, kieli- ja muu vastaava valmennus tulisi katsoa verovapaaksi eduksi myös perheenjäsenen osalta. Nyt esityksessä on katsottu, ettei perusteita verovapaudelle ole. Keskuskauppakamari kuitenkin huomauttaa, että ulkomailta tulevan työntekijän kotoutuminen ja sitoutuminen Suomeen pidempiaikaisesti voi riippua keskeisesti myös perheenjäsenen kotoutumisesta. Työnantajan intressissä voi siksi olla tarjota edellä mainittuja valmennuksia työntekijän ohella myös perheenjäsenelle. Keskuskauppakamari esittääkin, että verovapaus ulotettaisiin myös perheenjäsenille tarjottavaan kotoutumista edistävään koulutukseen.

KESKUSKAUPPAKAMARI

Johanna Sipola

Varatoimitusjohtaja

Tomi Viitala

Johtava veroasiantuntija

Viitala Tomi

Keskuskauppakamari